

ՄԱՍՆԱԳԷՏԻ ՄԸ ԿՈՂՄԷ ԳՐՈՒԱԾ

Տեսած է ք գորգի գործածողան մը
Դորգի գործածողան ուրիշ բան չ
եթէ ոչ չորի մէջ ազդանալուց զգու
երկու սինկուու կատարն ու յատկ
գետեղածած երկու գրանալ, ու ք ք
է լծակներով կը գտնան: Դորգ
գործածողանը նորի ուստյանակ թռն
ի վեր գրկի նոյնն է, նիք տեսած է
խաւով կամ սօցունա գործող ուստ
նակի մը գործածողանը, կրնաք ճիշ
գաղափար մը կազմել, սա տարբեր
թեալով մը ուստյանակի գործածողան
տակէ ճիշ վրայ չարժող անոր մը ո
նի, որ տակէ ճիշ վրայ չէ բաւ: Կից
նեւտած թերը տեղերը կամ Դորգ
գործածողանը գտրի է այս չարժ
ածանորն, և իր յատուկ անարան ու
ր կարծի քաշել, աստայէ (քիւժի
քմ երկակէ յնտակ է: Ըստ որ

Առկալը շարունակ գործը ամփոփելով
նախորդ գլխավորությունից հետո իմ լավագույն
նախնի Ասեղյանը չէ ընտրել իմ թիվը՝ Ուս-
շարի և թիվ գլխավոր թուրք գործադարձի
կենդանությունը մեկ, ինչպես նաև ի Պարս-
կաստան, ճակատագրապես առանձին ճար-
տարարություն մեկ է գործադարձություն
թիվերը, որոնք վարպետները կենդանի են։
Այդպիսի, ծուլաբար, արձանանքները մեկ
կը շարավարձան, կամ բախտաբախդով
կը զբաղվեն, մինչ իրենց կենդանի կամ
աղիկները, գործադարձությունները առկա
կենդանի կամ ամբողջանքները վրայ նը-
ստած, առաւուսէն մինչև իրենց գործը
կը հիւստի յօգտու առանձինները, վե-
ցեն իւրեն տարիներն աղիկները գոր-
ծադարձությունն առկա կը նստին իրենց
սուր զուր, հանդուգ կազմելու, ասու-
մը գործադարձ և հանդուգները կա-
ղերը սեղաններ եղանակով սովորելու հա-
մար եղելու տարի աշակերտություն ընել
վերջ, կ'սխալն ճշմարտ շարաքանակս
տառակա։ Իրաճարձությունը բազմազան
ճարտարութիւնը կը կայանայ նմար
ճշտութեամբներուն, կ'անհատար և ա-
րուգ հանգուց կազմելուն, թիվերը ա-
ղիկ նստանքներ, ասանքը ուժով և
արուգ գործածելուն և միջատը ճար-
տարութեան կիրարկելուն մեկ։ Ամէն
ճարտար գործադարձութեան շարաքանակս
15-30 դր. կրնայ շահիլ։ Վճարումը
կը կատարուի սովորաբար կատարու-
նանդուգներուն թիվին համեմատաբ-

Մինչև 1845 զորգագործությունը իսլամ ժողովուրդին յատուկ զգալովոր
մեջ էր, Ուլադին մեջ հաստատում
ոյոյն է հայ սակավաթիւ ընտանիքներն
այ կայսերոյ (Իկիմ) զ հուսնին, բայց
ժամանակին հետ յառաջդիւնով, թղ-
ներն է հայերն ալ այդմ սկսած են
զորգ գործել Ուլադին մէջ։ Բայց ներ-
կարաններուն զրեթէ ամենքն ալ իւր-
լամներուն ձեռնն են, որոնք մեջ շատ
Զորգպետ ներկաբարներ կան, ինչպէս
Վահե նաթրաբեկ։

Եթե Գրուսայի վաճառականները
գտնեցա՞րին, ըսե՛ք ի՞նչ շատ դժուար
է՜մք նա Անաստիկի օրհանգիստին երեգ-
րդեհնուային ընկերություններ որոշած
կանոնադրապես չղռնեալ հանդիպ-
ւորելի Մուսուխայի նախահնդիւրծը, ու-
րաւ միջոցաւ տեղի գնանա՞ն Գրուսայ-
ի ներգաւթնիկին ու արտածանները,
Ալեկնէս առաջ օգտաւ Տիդորին, որու
հետեւեցան ահա Մէնստրիկ եւ Բազէ-
ժիկ Ռոտոնթօ, Ինչպօրի, Օրսու, Բա-
նիւ, Կիրսոսն եւ այլադէս առեւտր-
ական չղռնահարու երթնելովք ինչ
փայլուն, անշուշտ թէ՛ ներգաւթնե-
րուն եւ թէ արտածաններուն զանա-
ղագայալէն կը բարձրանայ

1906 Յունուար 1էն սկսեալ Մը-

ՄԱՆՈՒՍԱՅԻ ԶԱՐՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՇ
ԳԱՒԱՌԻ ՄԷՋ

Ը. Գարահարարի աճեմեն կշանա-
ելի ճամադարագործութիւնն եր կայա-
յոսաւորանիւթիւնն և կամ տեղա-
ան բաւով՝ Դուրեղութեան մէջ Տե-
աղին հաւանական է որ կարեւոր ճա-
րագործութիւնն տարբեր ապարդի-
քը ալ ճարել՝ ուսայնանիւթիւն կայ-
աւանջ դուրս, եթէ լիզղեն և վեր
աճեմ չէ մնացած իրարայդ գործով
հետեւաւար պէտքը զգացած ըլլա՞

Ծ. Գարաբախի գործունական
 Գարաբախի խմբակները կ'ամփոփեն հե-
 տեղակ տեսակներով 1. մանուշա-
 րամ բիրի, 2. աղցումա, 3. կոսու,
 4. հլեն, 5. փշեղալով կամ պոզ
 (գոգաղ), 6. զոփի, 7. չարափե և դա-
 րալան գործունածներ:

Մանուշակ. — Մանուշան կը ծախե-
 րե կամ ծրարով և կամ օխալով, իբ-
 րե առաքեթեան համայնառութիւնով: Լայն-
 քի լիւլակ 6—8 ծրար, երկայնքը
 3/4—10 էտաղեք, 1 ծրար մընիւն կը

Իսկ հետո մանուսաներ կան: Մանուսանք ավել տեսանկերն ալ իր պատահալով, նոյնիկ 85—90 արեւմտոյ թիվէն: Մանուսանք օրայնի գինն է 22—24 դր. թիւն երբեմն աւելի է 42 արեւմտայ այդ գինը և երբեմն ալ ի՛նչպէս, Դործողներն երբեմն 108 դր. իր հաշուէր, հակառակ լրբայն 102 դր.: Ետեղական արժէք ունենալուն: 5. Դարսկարքն մանուսան օր և է Ետեղական թիվն իւրն ալժմ, մանուսանը քօտ օր անոր ծանրութիւնը արեւելին: Աճէն ջուլայն վարպետի լիցքաւոր տեսակը մանուսան է: Աօր տեսն իր տեսանկերը կան գոյնի կողմէ, Դործող մանուսանը քաղմաստակ աւարտումով թիւնը կարգալ Դ. երես)

— Գովորի այս տխուր մտածումները
ընդհանուրով Լավաճևանի դարձած ու
դառն չհասած մե:
— Բիշ առավ Կ'ըմբիբ քե՛ն ես առե-
լորդ ճամբորդ մըն ես այս օրդ ասորի
կեն ձէլ, ըստ: Ես դիտի պայտջուցա-
նեմ ինձ աւելորդ չեմ քնաւ, հոս մեծով
ե ոչ մէկը պատահւ ու առիթից չաւի-
տայտէ չէ՛: Ես առաւաճ ու աւ կախիս
գնեմ ի՞նչ մարտիկութիւնը հը պատմե՛

Պոստի 48 ժամ եւս ապրելու յոյ-
սէն միջնեաբարեւոյ,
— Դպրամանեմանը աղաաւթեան հո-
մարժէք է, ըսաւ ինքեփրեմը, մինչեւ
այն առեւն ի՛նչ կ'ըլլայ ի՛նչ չըլլայ։
Արբ ուղեւորներուն մէջ պարէնի աշ-
քած մանուկ տեղի կ'ընեն՝սպա, միւս
կողմէ՛ օրապարիկը մեծ արագութեամբ
ըլ տուրք տեղին ձգելով բազմաթիւ
չինական ըզղաշնիւր օքիւրէնը Վեր-
ջապօս քիլերը վրայ հասաւ մաթը
գրեցիկ և կամպաւտ տեսաւ որ Քին-Ջե-

Տի Ժակսեմ Քուսաներուն վրայ կը զըռ-
նուէն որուն շրջակայքն է Հօ Անկ Հօփ
եղիքն ան:

Մուկը սաղիկն երբ տարաջլ պարա-
պտիկներ ոտողէն, խաւոր ժողատան
յութիւնն որ սնուա պատեն օղանաւորդ-
ները: Այս անհամարեա ըարձրութենն
մէջ ըսն որ չէկն տեսներ, ո՛չ ինկ կեր-
նային հասակով թէ օղապարհը ժուր
կ'էնթաւառն ո՛րչափ ճամբայ կ'առնէր
կարգաքանիւր ճամբայ: Ինչպէս կը
թուրէր իրենց որ շապիկէն խաւոր
չլիւպագատան է օղապարհիւրն է չթողուր
որ ալէն ձախ չարտի սն:

Տի Ժակսեմ մտնէկ ի լոյս օղանա-
ւորդներէն է ոչ մին քնացաւ, ամէն-
քէն ալ իրենց ալքերը դէպ ի վար յա-
ռաճ՝ առնթիւն իրեպով անկարել
սեւեռեմէն ալ ու ձախ, լոյսի տկար նը-
շլը որ տեսնի յալոշողու ու յոյժեմ, Պան
որ սնանս թաղմանը: Լոյսիք երեւեալ
վարքն է: Սըր Բօլոքթն ժամայոյթնն
նայելով, ժամը երկուքը ըլլալը աւե-
տեց:

—Անպէս կը կարծեն որ, ըսաւ
Ժակսեմ, Ձին Ինտանկ քաղաքին վրա

և զը դռտունքն. եթէ չես տեսներ
 մեր Եանձնիքը եւ հասնինք,
 Մեն Օսեթ յանկարծ մտահոգ երեւ
 օյթէ մը աւանդով,
 —Մտիկ ըրէ՛ք, դռեց, ի՛նչ ձայնք
 ն աստեղ,
 Լալախաւ ուշադրութեամբ մտիկ
 անէ ետք, ստուիմով եւ քաջաւեցաւ
 ու հակապ յուղումով մը,
 —Այլքերու ձայնք եմ, պատաս
 անց:
 Այս միջոցին ականջները խլացնելու
 ստորին անկէ դռտուն մը լուսեցաւ
 ուղի մէջ օրմէ ետք աչքերը չկացնող
 իսպախ մը օդայն: Երկվարիկուն մը
 աղքէտ քուղի փայլակի ցրէքուն շը-
 օտորորիւ օղանքորդիկները վար նայեց
 քեանս որ ծովուն ամենէ յայնքներ
 ինչէն երկինք քաճքանալու աստիճան
 լաւատէրութեամբ եւ փրտաւ:
 Սն աստն Լալախաւ մտաբոլց ա-
 իրութիւնը ժողովելով,
 — Յամբար անցեր, բաց ծովուն
 վրայ անք ելեր, բուս, ամէն շան
 փէղք է Թափինք օղապարիկէն ուշ-
 քութիւնը փոխելու եւ զայն ալ աւելի

Երբ ժողովուրդը հանկուխ դարձանալ ղեկի վրա՝ անմիջապես դառնալու համար։

Երբ Խոստատարը խաղաղորին այս բռնածուկները խիստ շրտած էին, օդին մէկ խաւաւ կը վրայ երբ հով կննար միւս խաւերն ալ կը խաղաղին և օդին հոսանքին հասկառու կողմը կողմը ուրիշ որոշակիք մըն ալ կը գոյնարէր։ Այն հովը կը հոսալարի ինքն ինքն վրայ քաշած առաւած էր, ծռնունը կը սուսուծէր և ղեկի ստորեւեր հոսանքները կը նոյն խաւէն շատ վերեր կը վազէր ծովէն ղեկի ցամաք։ Սաւաննի մտկը այն սառնիկին խոտ էր որ ղեկը կը ղարձակէր և ղարձակները ղարձակեցուծէր ղարձակութիւնն ու նպաստատար հոսանքը գտնէր։ Իրեւոր այս կարողութեան մէջ անհրաժեշտ էր օդալարի կը կարել ղեկածին հասկ ղարձակութիւն, Լավառէնի հոսանքին վրայ օդալարի կը ամբողջութեամբ կարողանայ արարողանայ։ Կարիկներսար, վառիկներսար կը ղարձակէր և հոսանքին ուղիղութիւնը կը ղարձակէր նաւակներն մէջ, ամէն ալ վար նստեցին։

(Շարունակելի)

Բաղնիքի թղթադրամ 8.67

